

Bruksela, 22 stycznia 2026 r.
(OR. en)

5626/26

FREMP 21
JAI 90
AG 11
POLGEN 17
DISINFO 6
HYBRID 9
AUDIO 9
EDUC 18
JEUN 12
CULT 6
COMPET 78
SOC 32
COHOM 22
ANTIDISCRIM 5

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	22 stycznia 2026 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2026) 12 final
Dotyczy:	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW Unia równości: strategia przeciwdziałania rasizmowi na lata 2026–2030

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2026) 12 final.

Załącznik: COM(2026) 12 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Strasburg, dnia 20.1.2026 r.
COM(2026) 12 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Unia równości: strategia przeciwdziałania rasizmowi na lata 2026–2030

WPROWADZENIE

Unia Europejska (UE) opowiada się za jednością, demokracją i poszanowaniem praw człowieka. Różnorodność osób mieszkających w UE jest jednym z jej największych atutów, co potwierdzono w traktatach założycielskich. UE jest [Unią równości](#), która „opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości”¹. Ta podstawa porządku prawnego UE oznacza **środowisko wolne od rasizmu, w którym każdy może się rozwijać i wносить wkład w dobrobyt społeczeństwa, do którego należy**. W czasach, w których wartości te są kwestionowane, UE wspiera swoich obywateli, ich prawa i swobody, i nie ma w niej przyzwolenia na rasizm ani dyskryminację ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne w jakiegokolwiek formie.

W 2020 r. Komisja przyjęła [unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025](#), rozpoczynając ambitny nowy etap wysiłków UE na rzecz kompleksowego zwalczania rasizmu. Plan działania był przełomową inicjatywą, która przyczyniła się do ochrony wszystkich obywateli UE przed rasizmem i dyskryminacją rasową. Zaproponowano w nim liczne środki przeciwko rasizmowi, przewidziane do wdrożenia na szczeblu unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym za pośrednictwem programu [„Obywatele, równość, prawa i wartości” \(CERV\)](#), w tym inicjatywy ustawodawcze mające na celu wzmocnienie ochrony przed dyskryminacją rasową² oraz zwiększenie wsparcia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanych w zwalczanie rasizmu.

Ponadto Komisja poczyniła kolejne kroki w celu stworzenia solidnych ram przeciwdziałania rasizmowi przez wzmocnienie partnerstw, powołanie [pierwszego koordynatora Komisji ds. przeciwdziałania rasizmowi](#) oraz nawiązanie dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i ekspertami z państw członkowskich. Plan działania doprowadził do **przyjęcia przez 14 państw członkowskich indywidualnych planów działania przeciwko rasizmowi na szczeblu krajowym lub regionalnym**. Jak podkreślono w [sprawozdaniu z realizacji unijnego planu działania przeciwko rasizmowi](#), od czasu przyjęcia planu poczyniono znaczne postępy, w szczególności w zakresie przeciwdziałania rasizmowi strukturalnemu, przyjęcia intersekcyjnego podejścia do kształtowania polityki, uwzględniającego różne formy dyskryminacji, oraz wprowadzenia kwestii związanych z przeciwdziałaniem rasizmowi do kilku obszarów polityki, takich jak edukacja, zatrudnienie i opieka zdrowotna.

Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025 pomógł uczynić rasizm głównym przedmiotem debat publicznych na temat pluralizmu, równości i niedyskryminacji oraz przyczynił się do wzrostu świadomości zagrożenia, jakie rasizm stanowi dla wartości Unii zapisanych w art. 2 [Traktatu o Unii Europejskiej \(TUE\)](#). Potrzebne są jednak dalsze działania, ponieważ **w 2023 r. niemal dwie trzecie Europejczyków nadal uważało, że dyskryminacja rasowa jest zjawiskiem powszechnym w ich kraju należącym do UE** (61 % uważało za powszechną dyskryminację ze względu na kolor skóry – wzrost o 2 punkty procentowe w porównaniu z 2019 r., a 65 % za powszechną uznało dyskryminację ze względu na przynależność do społeczności romskiej – wzrost o 4 punkty procentowe)³.

Opierając się na dotychczasowych osiągnięciach i dostrzegając skalę pracy, jaką wciąż należy wykonać, przewodnicząca Ursula von der Leyen zapowiedziała w swoich [wytycznych](#)

¹ Traktat o Unii Europejskiej (TUE), art. 2.

² Zob.: [sprawozdanie z realizacji unijnego planu działania przeciwko rasizmowi](#), aby uzyskać więcej szczegółowych informacji.

³ [Eurobarometr](#) – Dyskryminacja w Unii Europejskiej w 2023 r.

[politycznych na lata 2024–2029](#) strategię przeciwdziałania rasizmowi. Inicjatywa ta odzwierciedla apel Parlamentu Europejskiego o kontynuowanie prac nad planem działania przeciwko rasizmowi po 2025 r. poprzez opracowanie pełnoprawnej strategii UE ⁴. Państwa członkowskie z zadowoleniem przyjęły zapowiedź strategii przeciwdziałania rasizmowi i wyraziły swoje zdecydowane zaangażowanie w walkę z rasizmem i wszelkimi formami nienawiści⁵.

Strategia ta stanowi przede wszystkim odpowiedź na konieczność **przestrzegania unijnych wartości, wzmocnienia Unii równości** i zapewnienia, aby społeczeństwa UE pozostały otwarte i pluralistyczne oraz sprzyjały włączeniu społecznemu. Ponadto **zwalczanie rasizmu leży w interesie bezpieczeństwa** ⁶ i jest **strategiczną inwestycją w zwiększenie konkurencyjności UE**. Według niedawnego [badania przeprowadzonego przez OECD](#) dyskryminacja rasowa lub etniczna wiąże się dla UE z kosztami szacowanymi nawet na 12,7 mld EUR utraconego PKB rocznie.

Uwolnienie potencjału osób doświadczających rasizmu i dyskryminacji rasowej jako pracownicy, przedsiębiorcy i liderzy ma zatem zasadnicze znaczenie dla wzrostu i stabilności. Aby w pełni osiągnąć cel, jakim są dobrze prosperujące gospodarki i spójne społeczeństwa, należy stawić czoła utrzymującemu się wyzwaniu, jakim jest rasizm. Dążenie do prawdziwej [Unii równości](#) wymaga ambitnych i trwałych działań w celu zapewnienia wszystkim równych praw i szans. Niniejsza strategia ma na celu **zwalczanie rasizmu we wszystkich jego formach, w tym rasizmu wobec osób czarnoskórych, antycyganizmu, antysemityzmu, rasizmu wobec osób pochodzenia azjatyckiego i nienawiści antymuzułmańskiej**. Jest ona wymierzona w rasizm ogółem i przewiduje podjęcie konkretnych działań w celu zwalczania dyskryminacji.

Zgodnie ze wszystkimi strategiami Unii równości strategia przeciwdziałania rasizmowi opiera się na **intersekcyjnym podejściu politycznym pozwalającym uwzględnić złożony charakter nierówności doświadczanych przez osoby, które mierzą się z wieloma formami dyskryminacji jednocześnie** ⁷. Jest ona ściśle dostosowana do obecnych i przyszłych strategii UE na rzecz równości, a także innych ważnych inicjatyw Komisji⁸.

Strategia ta opiera się na wynikach szeroko zakrojonego procesu konsultacji⁹ i obejmuje zarówno ukierunkowane środki, jak i działania mające na celu włączenie walki z rasizmem do głównego nurtu wszystkich polityk UE. W szczególności wspiera ona prace

⁴ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 listopada 2022 r.: Sprawiedliwość rasowa, niedyskryminacja i przeciwdziałanie rasizmowi w UE (2022)0389.

⁵ Zob. np. [konkluzje Rady o zwalczaniu rasizmu i antysemityzmu](#), [konkluzje Rady Europejskiej z 18 grudnia 2025 r.](#), wymiany poglądów na forum [Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych \(wymiar sprawiedliwości\)](#) – [Rady Unii Europejskiej](#) oraz [Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów](#).

⁶ Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, art. 67 ust. 3: „Unia dokłada starań, aby zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa za pomocą środków zapobiegających przestępczości, rasizmowi i ksenofobii [...]”.

⁷ Dyskryminacja ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne może krzyżować się z dyskryminacją związaną z innymi cechami lub elementami tożsamości, takimi jak płeć, niepełnosprawność, wiek, wyznanie lub przekonania, orientacja seksualna, tożsamość płciowa lub pochodzenie/status społeczno-ekonomiczny, co potęguje niekorzystną sytuację doświadczających jej osób. Nienawiść wobec migrantów również często nakłada się na rasizm i skutkuje nasileniem tego zjawiska.

⁸ W tym w sprawie [Romów](#), [zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego](#), [równouprawnienia płci](#), [równości osób LGBTIQ+](#), [praw osób z niepełnosprawnościami](#), [zwalczania nienawiści antymuzułmańskiej](#), [zwalczania nienawiści](#), [integracji i włączenia społecznego](#), [praw dziecka](#) a także [przystępnych cenowo mieszkań](#), [wysokiej jakości miejsc pracy](#), [przeciwdziałania ubóstwu](#), a także [społeczeństwa obywatelskiego](#).

⁹ [Wyraź swoją opinię: Strategia przeciwko rasizmowi](#) Zaproszenie do zgłaszania uwag i konsultacje publiczne. W ramach prowadzonego przez Komisję procesu oceny wpływu polityki na młodzież przeprowadzono konsultacje z młodymi ludźmi i młodzieżowym społeczeństwem obywatelskim.

koordynatorów Komisji w zakresie zwalczania rasizmu, zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego, zwalczania nienawiści antymuzułmańskiej, a także prace Komisji w zakresie równouprawnienia, włączenia i partycypacji Romów, ochrony praw podstawowych i zwalczania przestępstw z nienawiści. Strategia jest ponadto zbieżna z ustaleniami [europejskiego panelu obywatelskiego poświęconego zwalczaniu nienawiści w społeczeństwie](#), który wydał zalecenia ukierunkowane na zwalczanie nienawiści we wszystkich jej formach i wspieranie wzajemnego szacunku.

ROZDZIAŁ I – ZWALCZANIE RASIZMU STRUKTURALNEGO

Zrozumienie rasizmu strukturalnego w celu jego skutecznego zwalczania

Zgodnie z definicją przyjętą przez [Europejską Komisję przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji \(ECRI\) Rady Europy](#) rasizm to „przekonanie, że względy takie jak »rasa«¹⁰, kolor skóry, język, religia, narodowość lub pochodzenie etniczne uzasadniają pogardę dla osoby lub grupy osób lub poczucie wyższości osoby lub grupy osób”. Osoby narażone na rasizm często doświadczają skutków takiej pogardy podczas poszukiwania mieszkania lub pracy, w miejscach pracy oraz w placówkach edukacyjnych¹¹. Może to prowadzić do dyskryminacji ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne.

Rasizm doświadczany przez całe życie kumuluje się i stwarza bariery. Ta utrzymująca się forma rasizmu jest często nazywana „rasizmem strukturalnym”. Rasizm strukturalny może mieć bardziej szkodliwy wpływ niż odosobnione przypadki dyskryminacji rasowej, ponieważ pozbawia dostępu do równych szans i może utrzymywać się przez pokolenia¹². W badaniach Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) przedstawiono bariery i ich wpływ na życie osób doświadczających rasizmu i dyskryminacji rasowej¹³. Przykładowo średnie trwanie życia kobiet i mężczyzn należących do Romów/Trawelerów w UE jest krótsze niż w przypadku kobiet i mężczyzn w populacji ogólnej odpowiednio o 7,4 i 8 lat. Co więcej, chociaż większość osób pochodzenia afrykańskiego w UE wykonuje pracę zarobkową (71 %), prawie połowa z nich (46 %) ma zbyt wysokie kwalifikacje w stosunku do wykonywanej pracy. Ponadto muzułmańskie gospodarstwa domowe w UE są trzykrotnie bardziej narażone na pogłębioną depryzację materialną (19 %) niż gospodarstwa domowe w populacji ogólnej (6 %). Rasizm może być istotnym czynnikiem przyczyniającym się do takich nierówności.

Państwa członkowskie zajmują się tą kwestią w ramach działań prowadzonych przeciwko rasizmowi na szczeblu krajowym. W tym kontekście **Komisja proponuje ułatwienie państwom członkowskim opracowania roboczej definicji rasizmu strukturalnego w ramach grupy ekspertów** ds. wdrażania unijnego planu działania przeciwko rasizmowi na szczeblu krajowym¹⁴.

Zgodnie ze [Strategią UE w sprawie zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego](#) Komisja i wszystkie państwa członkowskie są zobowiązane do **zwalczania wszelkich form antysemityzmu** i potępiają każdą z nich w równym stopniu. Komisja i wszystkie państwa członkowskie stosują definicję antysemityzmu sformułowaną przez Międzynarodowy Sojusz na rzecz Pamięci o Holokauście (IHRA)¹⁵.

Zgodnie z [unijnymi ramami strategicznymi na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów](#) Komisja i wszystkie państwa członkowskie są zobowiązane do

¹⁰ Odniesienie do „pochodzenia rasowego i etnicznego” jest zgodne z unijną i międzynarodową terminologią prawną. Komisja podkreśla jednak powszechne przekonanie, że „rasy” opierają się wyłącznie na ideach ukształtowanych w wymiarze społecznym, i odrzuca pojęcie „ras” w sensie biologicznym.

¹¹ FRA 2023: [Być osobą czarnoskórą w Unii Europejskiej](#).

¹² OECD 2025: [Monitorowanie i ocena wpływu krajowych planów działania przeciwko rasizmowi](#).

¹³ FRA 2025: [Prawa Romów i Trawelerów w 13 krajach europejskich](#), FRA 2023: [Być osobą czarnoskórą w Unii Europejskiej](#), FRA 2024: [Być muzułmaninem w Unii Europejskiej](#).

¹⁴ W skład tej grupy wchodzi eksperci z państw członkowskich i obserwatorzy, tj. Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Europejska Komisja przeciwko Rasizmowi przy Radzie Europy, Norwegia. Ta grupa ekspertów jest jedną z podgrup [Grupy Wysokiego Szczebla ds. Zwalczania Mowy Nienawiści i Przepływów z Nienawiści](#) oraz [Grupy Wysokiego Szczebla ds. Niedyskryminacji, Równouprawnienia i Różnorodności](#).

¹⁵ Definicję antysemityzmu sformułowaną przez IHRA można znaleźć na stronie internetowej <https://holocaustremembrance.com/resources/working-definition-antisemitism>.

wdrażania skutecznych polityk służących osiągnięciu przyjętych celów w obszarze **zwalczania antycyganizmu** oraz poprawy włączenia społeczno-gospodarczego i partycypacji Romów.

Aby **rozwiązać problem nienawiści antymuzułmańskiej** w UE, Komisja przeprowadzi kompleksowe badanie przejawów tej nienawiści i zaproponuje działania mające na celu wyeliminowanie tego problemu, a także ułatwi wysiłki państw członkowskich i ekspertów na rzecz opracowania roboczej definicji nienawiści antymuzułmańskiej w celu poprawy wspólnego zrozumienia i zwiększenia świadomości.

Pamięć o przeszłości, edukacja i podnoszenie świadomości

Pamięć o przeszłości odgrywa kluczową rolę w zwalczaniu rasizmu strukturalnego, wzmacnianiu pozycji osób dotkniętych rasizmem oraz szerzeniu wiedzy na temat wykluczenia i stereotypów. **Instytucje UE wspierają obchody dni upamiętniających** zdarzenia związane z rasizmem i historię grup dotkniętych rasizmem i dyskryminacją rasową¹⁶. Komisja będzie nadal wspierać projekty badające spuściznę globalnej historii Europy, w tym kolonializm, oraz jej wpływ na społeczeństwa, na przykład w ramach programu CERV.

Niewolnictwo¹⁷, ludobójstwo i Holokaust są częścią europejskiej historii i mają daleko idące konsekwencje dla dzisiejszych społeczeństw, w których edukacja i wiedza historyczna są potrzebne do zrozumienia przyczyn rasizmu. Opierając się na pracach związanych z przeciwdziałaniem rasizmowi i antysemityzmowi w edukacji podjętych wspólnie z UNESCO¹⁸, **w 2026 r. Komisja uruchomi wspólny projekt z UNESCO mający na celu wzmocnienie edukacji antyrasistowskiej** dostosowanej do priorytetów [ram strategicznych europejskiego obszaru edukacji](#) i [strategii UE na rzecz młodzieży](#). Celem projektu będzie promowanie edukacji antyrasistowskiej na szczeblu krajowym poprzez edukacyjny wymiar krajowych planów działania przeciwko rasizmowi i antysemityzmowi.

Media odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu wizerunku osób, które mogą doświadczać rasizmu. **Komisja zorganizuje cykl seminariów poświęconych zwalczaniu rasizmu w mediach, w tym w mediach społecznościowych**, do udziału w których zaprasza dziennikarzy, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i przedstawicieli społeczności dotkniętych rasizmem. Komisja rozpocznie również ogólnounijną **kampanię informacyjną na temat Unii równości**, aby zaangażować społeczeństwo w promowanie włączenia społecznego i zwalczanie dyskryminacji.

Budowanie wiedzy i kształtowanie polityki w oparciu o dowody

Badania naukowe odgrywają kluczową rolę w zwalczaniu rasizmu, ponieważ dostarczają niezbędnej bazy dowodowej służącej prowadzeniu skutecznej polityki przeciwdziałania rasizmowi. [Program polityki w zakresie europejskiej przestrzeni badawczej na lata 2025–2027](#) ma na celu nadanie europejskiemu systemowi badań naukowych i innowacji bardziej włączającego charakteru. Komisja **opracuje wytyczne dotyczące wdrażania podejścia intersekcyjnego w polityce w zakresie badań naukowych i innowacji** w celu

¹⁶ Na przykład [Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową](#), [Europejski Dzień Pamięci Zniesienia Handlu Niewolnikami](#), [Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu](#), [Europejski Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu Romów](#).

¹⁷ [Deklaracja ze szczytu UE–CELAC w 2023 r.](#)

¹⁸ [Zwalczanie antysemityzmu poprzez edukację.](#)

zagwarantowania, aby badania uwzględniały potrzeby osób doświadczających rasizmu. Ponadto sojusze w ramach inicjatywy Uniwersytety Europejskie opracowują strategię i inicjatywy wspierające różnorodność i włączenie społeczne¹⁹.

Wspólne Centrum Badawcze Komisji przeprowadzi badanie na temat roli mediów społecznościowych w kształtowaniu postaw młodych ludzi wobec różnorodności etnicznej i rozpocznie proces prognozowania mającego na celu zrozumienie ewentualnych przyszłych tendencji, w tym sposobu, w jaki rasizm i dyskryminacja rasowa mogą nadal wpływać na UE i na opracowywanie skutecznych środków zaradczych.

Programy takie jak „[Horyzont Europa](#)” będą nadal wspierać projekty promujące spójność społeczną, równość i włączenie społeczne, a w szczególności realizowane w ramach tego programu [działania „Maria Skłodowska-Curie”](#), które będą w dalszym ciągu zachęcać do zapewniania różnorodności i włączenia społecznego w środowisku naukowym. Jednocześnie **Komisja zachęca państwa członkowskie i instytucje szkolnictwa wyższego do włączenia edukacji i badań w zakresie przeciwdziałania rasizmowi do szkolnictwa wyższego**, aby wspierać postawy sprzyjające włączeniu społecznemu i umożliwić przyszłym specjalistom zdobycie umiejętności w zakresie rozpoznawania rasizmu i dyskryminacji oraz przeciwdziałania im w dziedzinach, w których się specjalizują.

Usprawnienie gromadzenia danych dotyczących równouprawnienia

Wiarygodne dane dotyczące równości mają zasadnicze znaczenie dla zwalczania rasizmu i skutecznego włączenia kwestii związanych z przeciwdziałaniem rasizmowi do polityki unijnej, krajowej, regionalnej i lokalnej. Grupa zadaniowa Eurostatu ds. statystyk dotyczących równouprawnienia i niedyskryminacji opracowuje wytyczne na szczeblu UE w celu poprawy porównywalności standardów statystycznych i metod gromadzenia danych dotyczących grup zagrożonych dyskryminacją. W tym kontekście **zachęca się państwa członkowskie do usprawnienia gromadzenia i koordynacji zharmonizowanych danych dotyczących równouprawnienia** za pośrednictwem krajowych urzędów statystycznych.

[Podgrupa ds. danych dotyczących równouprawnienia](#) działająca w ramach [unijnej Grupy Wysokiego Szczebla ds. Niedyskryminacji](#) pomaga państwom członkowskim usprawnić gromadzenie i wykorzystywanie danych dotyczących równouprawnienia²⁰. **Komisja będzie nadal współpracować z agencjami UE, takimi jak FRA, [Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy](#) oraz [Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn](#), aby udzielać pomocy technicznej przy gromadzeniu danych dotyczących równouprawnienia, w tym danych dotyczących dyskryminacji interseksyjnej.**

Komisja przygotuje również zalecenie dotyczące usprawnienia gromadzenia, analizy i wykorzystywania zdezagregowanych danych dotyczących równouprawnienia, zgodnie z krajowymi ramami prawnymi i z uwzględnieniem wszelkich dodatkowych obciążeń administracyjnych. Komisja będzie dalej opracowywać narzędzia służące śledzeniu i monitorowaniu postępów w dążeniach do osiągnięcia Unii równości i we wdrażaniu strategii na rzecz równości, w tym przy wykorzystaniu danych dotyczących dyskryminacji ze względu na pochodzenie rasowe i etniczne. Komisja zorganizuje obrady europejskiego okrągłego stołu wysokiego szczebla na temat danych dotyczących równouprawnienia,

¹⁹ [Sprawozdanie na temat wyników i potencjału transformacyjnego inicjatywy Uniwersytety Europejskie.](#)

²⁰ Zob. [Wytyczne w sprawie gromadzenia i wykorzystywania danych dotyczących równouprawnienia w oparciu o pochodzenie rasowe lub etniczne.](#)

z udziałem kluczowych zainteresowanych stron, w celu dalszego promowania gromadzenia i wykorzystywania takich danych, zgodnie z krajowymi ramami prawnymi.

FRA przeprowadzi czwarte [badanie dotyczące sytuacji migrantów i ich potomków](#) w celu uzyskania kompleksowych danych na temat osób zagrożonych dyskryminacją rasową, a także badanie dotyczące sytuacji Romów, wspierając prace nad strategią i [unijnymi ramami strategicznymi dotyczącymi Romów](#). Aby usprawnić gromadzenie danych, w 2027 r. Komisja opublikuje również nowy Eurobarometr na temat dyskryminacji.

Komisja:

- wdroży wspólny projekt z UNESCO w celu wzmocnienia edukacji antyrasistowskiej;
- przeprowadzi kompleksową analizę przejawów nienawiści antymuzułmańskiej;
- rozpocznie szeroko zakrojoną kampanię informacyjną poświęconą Unii równości, angażującą ludzi w całej UE w promowanie włączenia społecznego i zwalczanie dyskryminacji;
- opracuje wytyczne dotyczące wdrażania podejścia intersekcyjnego w polityce badań naukowych i innowacji w celu uwzględnienia w badaniach potrzeb osób dotkniętych rasizmem;
- przygotuje zalecenie dotyczące usprawnienia gromadzenia, analizy i wykorzystywania zdezagregowanych danych dotyczących równouprawnienia, zgodnie z krajowymi ramami prawnymi;
- opublikuje nowy Eurobarometr na temat dyskryminacji w 2027 r.

Państwa członkowskie zachęca się do:

- wspierania włączania edukacji i badań w zakresie przeciwdziałania rasizmowi do kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego;
- usprawnienia gromadzenia zharmonizowanych danych dotyczących równouprawnienia za pośrednictwem krajowych urzędów statystycznych.

ROZDZIAŁ II – EGZEKWOWANIE PRZEPISÓW W DZIEDZINIE PRZECIWDZIAŁANIA DYSKRYMINACJI I ZWIĘKSZENIE OCHRONY PRZED NIENAWIŚCIĄ NA TLE RASOWYM

- *Ponad połowa osób w UE twierdzi, że dyskryminacja ze względu na przynależność do społeczności romskiej (65 %), kolor skóry (61 %) i pochodzenie etniczne (60 %) jest powszechnym zjawiskiem.*
- *96 % Żydów twierdzi, że w minionym roku doświadczyło antysemityzmu, a 80 % uważa, że w ostatnich latach doszło do nasilenia tego problemu²².*
- *Prawie połowa osób pochodzenia afrykańskiego w UE spotyka się z rasizmem w codziennym życiu²³.*

Rasizm może prowadzić do dyskryminacji ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne. Ochrona przed dyskryminacją rasową lub etniczną jest zapisana w [Karcie praw](#)

²¹ Eurobarometr z 2023 r.: Dyskryminacja w Unii Europejskiej.

²² FRA 2024: Doświadczenia ludności żydowskiej i postrzeganie antysemityzmu.

²³ FRA 2023: Być osobą czarnoskórą w Unii Europejskiej.

[podstawowych Unii Europejskiej](#) oraz w **unijnym prawie antydyskryminacyjnym**. „Dyskryminacja ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne”, która ma miejsce, gdy ze względu na swoje pochodzenie rasowe lub etniczne dane osoby są traktowane mniej przychylnie lub stawiane w szczególnie niekorzystnej sytuacji w porównaniu z innymi osobami, jest zakazana na mocy [dyrektywy w sprawie równości rasowej](#). [Dyrektywy w sprawie norm dotyczących organów ds. równości](#) przyjęto w celu lepszego egzekwowania przepisów w dziedzinie przeciwdziałania dyskryminacji.

Jeśli chodzi o przestępstwa, kluczowym aktem prawnym jest [decyzja ramowa w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii](#) za pomocą środków prawnych. Niektóre poważne przejawy rasizmu i ksenofobii²⁴ muszą stanowić przestępstwo we wszystkich państwach UE i podlegać skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom.

Każdy obywatel UE powinien mieć możliwość pełnego korzystania ze swoich praw na równych warunkach. Zdarzają się jednak przypadki dyskryminacji rasowej oraz nękania i przemocy o podłożu rasistowskim, które często nie są zgłaszane²⁵. Aby temu zapobiec, **należy wzmocnić egzekwowanie odpowiednich przepisów UE i krajowych ram prawnych**. Należy również zapewnić ochronę przed nienawiścią na tle rasowym, w tym w internecie, poprzez skoordynowane działania wymiaru sprawiedliwości, policji i prokuratorów.

Skuteczniejsze egzekwowanie unijnych przepisów w dziedzinie przeciwdziałania dyskryminacji

Komisja priorytetowo traktuje zapewnienie skutecznego stosowania solidnych unijnych ram prawnych w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji w celu osiągnięcia równości we wszystkich państwach członkowskich.

Dowody wskazują, że skuteczne sankcje przeciwko dyskryminacji²⁶ stanowią kluczowe mechanizmy służące eliminowaniu barier w zatrudnieniu, ochronie socjalnej, edukacji oraz podaży towarów i usług, w tym w mieszkalnictwie. W tym duchu **w sprawozdaniu z 2026 r. dotyczącym dyrektywy w sprawie równości rasowej Komisja przeanalizuje stosowanie tej dyrektywy w państwach członkowskich** i sprawozdanie to posłuży jako podstawa do rozważenia sposobów **wzmocnienia krajowych systemów sankcji obowiązujących w tych państwach**.

Ponieważ sztuczna inteligencja (AI) w coraz większym stopniu wpływa na decyzje i kierunki polityki, kluczowe znaczenie ma wykorzystanie jej potencjału, a także ograniczenie ryzyka utrwalania uprzedzeń rasowych. W sprawozdaniu dotyczącym stosowania dyrektywy w sprawie równości rasowej Komisja **przeanalizuje stosowanie przepisów w dziedzinie przeciwdziałania dyskryminacji do przypadków dyskryminacji algorytmicznej**.

[Akt w sprawie sztucznej inteligencji](#) zakazuje niektórych szczególnie szkodliwych praktyk w zakresie sztucznej inteligencji, które są niezgodne z wartościami UE (np. wykorzystywania manipulacyjnych systemów AI zachęcających do nienawiści lub przemocy wobec grup chronionych lub systemów AI wnioskujących o pochodzeniu rasowym na podstawie danych

²⁴ Na przykład: publiczne podżeganie do przemocy lub nienawiści wobec grup osób lub wobec członków takich grup, które definiuje się ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie, religię lub przekonania, pochodzenie narodowe lub etniczne.

²⁵ Sprawozdania FRA: [Zwalczanie rasizmu w działaniach policji](#); [Być muzułmaninem w Unii Europejskiej](#); [Doświadczenia ludności żydowskiej i postrzeganie antysemityzmu](#).

²⁶ [Badanie dotyczące sankcji za dyskryminację ze względu na rasę, pochodzenie etniczne lub religię](#).

biometrycznych). Komisja przedstawi wytyczne i inne narzędzia wsparcia w celu skutecznego wdrożenia aktu w sprawie sztucznej inteligencji w odniesieniu do zakazów i wymogów dotyczących systemów AI wysokiego ryzyka. Komisja będzie nadal ułatwiać wymianę informacji na temat wpływu sztucznej inteligencji na osoby zagrożone dyskryminacją rasową oraz wspierać państwa członkowskie w egzekwowaniu i wdrażaniu prawa Unii w celu zapobiegania podejmowaniu potencjalnie dyskryminacyjnych decyzji z wykorzystaniem sztucznej inteligencji oraz naprawiania szkód będących ich następstwem.

W [dyrektywach w sprawie norm dotyczących organów ds. równości](#) ustanowiono jasne i wiążące normy w celu zagwarantowania niezależności i skuteczności tych organów. Komisja przyjmie akty wykonawcze w celu wprowadzenia wskaźników dotyczących funkcjonowania organów ds. równości i będzie monitorować, czy państwa członkowskie skutecznie wdrożyły obie dyrektywy do prawa krajowego do czerwca 2026 r.

W [dyrektywie w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej](#) uznano, że ofiary dyskryminacji interseksyjnej, w tym kobiety należące do mniejszości rasowych lub etnicznych, mogą być bardziej narażone na przemoc ze względu na płeć. Wspierając państwa członkowskie w procesie transpozycji, **Komisja zwróci uwagę na wyzwania stojące przed ofiarami, które doświadczają dyskryminacji interseksyjnej ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne.**

Ochrona ludności przed przestępstwami z nienawiści i nawoływaniem do nienawiści

Ochrona ludności przed przestępstwami z nienawiści i nawoływaniem do nienawiści jest centralnym elementem programu działań UE na rzecz przeciwdziałania rasizmowi. Komisja wszczęła postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, aby zapewnić pełną i prawidłową transpozycję [decyzji ramowej w sprawie zwalczania rasizmu i ksenofobii](#)²⁷. Komisja będzie nadal monitorować stan transpozycji i wspierać wymianę dobrych praktyk w ramach [Grupy Wysokiego Szczebla ds. Zwalczania Mowy Nienawiści i Przestępstw z Nienawiści](#). Komisja zachęca państwa członkowskie do usprawnienia gromadzenia danych na temat przestępstw z nienawiści oraz do rozszerzenia szkoleń adresowanych do organów sądowych i policji o kwestię przestępstw z nienawiści, w tym uprzedzeń rasowych.

Aby wzmocnić unijne ramy prawa karnego służące zwalczaniu przestępstw z nienawiści, Komisja przedstawiła wniosek dotyczący [decyzji Rady w sprawie dodania nawoływania do nienawiści i przestępstw z nienawiści do wykazu „europrzestępstw”](#). Decyzja ta umożliwiłaby Komisji – na drugim etapie – wzmocnienie ram prawnych dotyczących zwalczania nawoływania do nienawiści i przestępstw z nienawiści. Biorąc pod uwagę brak postępów w tym zakresie, **Komisja rozważa przedstawienie inicjatywy ustawodawczej w oparciu o obszary przestępczości objęte obecnie [art. 83 ust. 1 TFUE](#) w celu zharmonizowania definicji przestępstw z nienawiści w internecie.** Stanowiłoby to odpowiedź na zalecenia [panelu obywatelskiego na temat przeciwdziałania nienawiści w społeczeństwie](#).

Komisja pomaga również usprawnić reagowanie na przypadki przestępstw z nienawiści i nawoływania do nienawiści, wspierając organy w państwach członkowskich odpowiedzialne za ochronę przestrzeni publicznej, w tym miejsc kultu, zgodnie z [europejską strategią bezpieczeństwa wewnętrznego](#).

²⁷ [Postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w UE.](#)

Ofiary przestępstw z nienawiści na tle rasowym wykazują niedostateczny poziom zaufania, co wymaga wprowadzenia środków służących zapewnieniu im wsparcia i wzmocnieniu ich pozycji, aby rozwiązać problem niskiego poziomu zgłaszania takich przestępstw i zagwarantować możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej. Parlament Europejski i Rada osiągnęły **porozumienie polityczne w sprawie wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy o prawach ofiar**²⁸. Zmiana ta przyczyni się do dalszego wzmocnienia praw ofiar, w tym ofiar przestępstw z nienawiści na tle rasowym, dzięki ułatwieniu zgłaszania przestępstw, poprawie oceny potrzeb ofiar oraz zwiększeniu wsparcia psychologicznego i zapewnieniu skuteczniejszej ochrony fizycznej. Ponadto Komisja przyjmie zmienioną [Strategię UE w zakresie praw ofiar](#).

Mniejszości rasowe lub etniczne są równie często zagrożone nienawiścią w internecie. [Akt o usługach cyfrowych](#) wymaga od dostawców usług cyfrowych zwalczania nielegalnych treści i ochrony praw podstawowych poprzez wprowadzenie solidnych mechanizmów zgłaszania i usuwania takich treści oraz wypełnianie obowiązków w zakresie dogłębnej oceny i ograniczania ryzyka. Komisja będzie nadal monitorować i egzekwować akt o usługach cyfrowych oraz, wraz z Radą ds. Usług Cyfrowych i odpowiednimi zainteresowanymi stronami, regularnie **monitorować i wspierać wdrażanie dobrowolnego kodeksu postępowania w zakresie zwalczania nielegalnego nawoływania do nienawiści w internecie**⁺.

W ramach [Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej](#) zaktualizowane [wytyczne dla nauczycieli i pedagogów dotyczące zwalczania dezinformacji i promowania umiejętności cyfrowych](#) zapewnią **praktyczne wskazówki dotyczące najlepszych sposobów wspierania tolerancji i włączenia społecznego w świecie internetu**. Komisja będzie również nadal wspierać odporność społeczeństwa poprzez działania wspierające umiejętność korzystania z mediów oraz współpracę z sygnatariuszami [kodeksu postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji](#) w celu poprawy jego wdrażania i ograniczenia rozprzestrzeniania się błyskawicznie rozpowszechnianej dezinformacji, w tym związanej z rasizmem i nienawiścią w internecie.

Jednocześnie Komisja zajmuje się problemem nawoływania do nienawiści w sporcie w ścisłej współpracy z Radą Europy i w drodze wspierania państw członkowskich, stosując ciągłą otwartą metodę koordynacji w zakresie zwalczania tego zjawiska w ramach [planu prac UE w dziedzinie sportu](#).

Przeciwdziałanie uprzedzeniom rasowym w administracji publicznej

Skuteczna administracja publiczna jest podstawą dobrych rządów, zaufania publicznego i spójności społecznej. Przeciwdziałanie uprzedzeniom rasowym w administracji publicznej i systemach wymiaru sprawiedliwości ma zasadnicze znaczenie dla zwalczania rasizmu. Współpraca między organami publicznymi a społecznościami wspiera budowanie zaufania i kształtuje poczucie wspólnej odpowiedzialności ²⁹. **Komisja zachęca państwa członkowskie do zapewnienia kompleksowych programów szkoleniowych, aby pomóc urzędnikom służby cywilnej w rozpoznawaniu i zwalczaniu uprzedzeń rasowych**, przy

²⁸ Prawa ofiar w UE – Komisja Europejska, [Komisja z zadowoleniem przyjmuje porozumienie w sprawie surowszych przepisów UE zapewniających prawa ofiar](#).

²⁹ Zob. na przykład: [Europejskie Centrum Zapobiegania Przestępczości: Działania policji ukierunkowane na społeczność w Unii Europejskiej](#).

jednoczesnym wspieraniu większej świadomości i wrażliwości kulturowej. W tym celu będzie nadal udzielać wsparcia organom krajowym, w tym w ramach programu CERV.

Rozliczalne ściganie przestępstw, które zapewnia wszystkim równą ochronę i sprawiedliwe traktowanie, jest kluczowym filarem demokracji i praworządności. Ustalenia zawarte w sprawozdaniu FRA pt. [„Zwalczanie rasizmu w działaniach policji”](#) wskazują jednak, że rasizm w działaniach policji między innymi przybiera postać dyskryminacyjnych praktyk profilowania, niewłaściwej komunikacji o charakterze rasistowskim i nadmiernego użycia siły³⁰. Zainteresowane strony, z którymi przeprowadzono konsultacje w sprawie niniejszej strategii, podkreśliły potrzebę wprowadzenia kompleksowych programów szkoleniowych dla organów ścigania oraz zwiększenia przejrzystości i rozliczalności w ich ramach³¹. Aby udostępnić państwom członkowskim dalsze wytyczne, **Komisja sporządzi kompendium dobrych praktyk w celu zapobiegania dyskryminacyjnym praktykom profilowania**.

Komisja:

- będzie wspierać wdrażanie dyrektywy w sprawie równości rasowej, w tym poprzez publikację sprawozdania, którego głównym przedmiotem będzie egzekwowanie tej dyrektywy i jej stosowanie w przypadkach dyskryminacji algorytmicznej;
- będzie wspierać wdrażanie aktu w sprawie sztucznej inteligencji w celu przeciwdziałania ryzyku uprzedzeń rasowych i dyskryminacji;
- rozważy przedstawienie inicjatywy ustawodawczej w celu harmonizacji definicji przestępstw z nienawiści w internecie;
- będzie wspierać transpozycję i wdrażanie zmienionej dyrektywy o prawach ofiar, która wzmocni prawa ofiar, w tym ofiar przestępstw z nienawiści na tle rasowym;
- opracuje kompendium dobrych praktyk w celu zapobiegania dyskryminacyjnym praktykom profilowania.

Państwa członkowskie zachęca się do:

- skuteczniejszego egzekwowania przepisów UE dotyczących niedyskryminacji i przestępstw z nienawiści, w tym poprzez wzmocnienie systemów sankcji;
- zintensyfikowania wysiłków na rzecz zwalczania przestępstw z nienawiści w internecie, w tym przestępstw motywowanych rasizmem;
- wprowadzenia kompleksowych programów szkoleniowych, aby pomóc urzędnikom służby cywilnej w rozpoznawaniu i zwalczaniu uprzedzeń rasowych;
- zapewnienia uczciwych i sprawdzonych empirycznie praktyk policyjnych, wspieranych środkami zapewniającymi rozliczalność.

³⁰ [FRA– Zwalczanie rasizmu w działaniach policji](#).

³¹ [Otwarte konsultacje publiczne](#): Strategia przeciwko rasizmowi.

ROZDZIAŁ III – WZMACNIANIE RÓWNOŚCI I SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

- *Ponad trzy dziesiąte Europejczyków wymieniło kolor skóry (39 %) lub pochodzenie etniczne (34 %) jako główny czynnik stawiający osoby ubiegające się o pracę w niekorzystnej sytuacji³².*
- *Co drugie dziecko należące do społeczności Romów/Trawelerów (46 %) kształci się w szkole, w której wszyscy uczniowie lub większość z nich to Romowie/Trawelerzy³³.*
- *40 % muzułmanów w UE mieszka w przeludnionych mieszkaniach: to dwa razy więcej niż w przypadku ogółu ludności UE (17 %)³⁴.*

Osoby dotknięte rasizmem mogą doświadczać dyskryminacji w podstawowych obszarach życia, w tym w sferze edukacji, zatrudnienia, mieszkalnictwa, zdrowia i ochrony socjalnej. Ten skumulowany wpływ rasizmu ma negatywny wpływ na możliwość korzystania z równych szans przez całe życie danej osoby³⁵. Sytuacja ta stanowi zaprzeczenie wartości UE zapisanych w Traktatach i w [europejskim filarze praw socjalnych](#), który promuje społeczeństwo integracyjne i konkurencyjną społeczną gospodarkę rynkową zapewniającą wszystkim miejsca pracy, sprawiedliwe warunki pracy i ochronę socjalną.

Edukacja i kultura sprzyjająca włączeniu jako katalizator równości społecznej i konkurencyjności

[Unia umiejętności](#) ma na celu wspieranie systemów kształcenia i szkolenia, aby zapewnić wszystkim równe szanse, niezależnie od ich pochodzenia. Inwestowanie w dobrze wykształconą ludność i siłę roboczą jest inwestycją w konkurencyjność UE, wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu oraz spójność społeczną i terytorialną.

Edukacja odgrywa kluczową rolę we wspieraniu mobilności społecznej i może być potężną siłą sprzyjającą wyrównaniu szans. Wszystko zaczyna się od nabycia umiejętności podstawowych z zakresu czytania i pisania, matematyki, nauk ścisłych, umiejętności cyfrowych i edukacji obywatelskiej. Wprowadzenie edukacji obywatelskiej od najmłodszych lat ma kluczowe znaczenie dla kształtowania otwartego nastawienia młodych osób uczących się, aby doceniały one różnorodność i budowały wzajemny szacunek zgodnie z podstawowymi europejskimi wartościami. Dla mobilizowania społeczeństwa do walki z rasizmem oraz promowania szacunku, włączenia społecznego i równości istotne znaczenie mają również sztuka, kultura i sport.

Uczniowie należący do mniejszości rasowych lub etnicznych mogą doświadczać segregacji i barier w dostępie do wysokiej jakości edukacji, co może mieć negatywny wpływ na ich sukces edukacyjny i utrudniać wejście na rynek pracy³⁶. Dlatego też sprawiedliwość i włączenie społeczne uczyniono centralnymi elementami [ram strategicznych europejskiego obszaru edukacji](#), aby promować inkluzywne środowiska edukacyjne, które dzięki różnorodności pozwalają wykorzystać europejskie talenty i wzmocnić rynki pracy. **Europejski program na rzecz nauczycieli i szkoleniowców** będzie dotyczył szkolenia

³² Eurobarometr z 2023 r.: Dyskryminacja w Unii Europejskiej.

³³ FRA 2025 – Prawa Romów i Trawelerów w 13 krajach europejskich.

³⁴ FRA – Być muzułmaninem w Unii Europejskiej.

³⁵ OECD 2025: Monitorowanie i ocena wpływu krajowych planów działania przeciwko rasizmowi.

³⁶ Nowy dokument tematyczny: Zwalczanie uprzedzeń i dyskryminacji w kształceniu i szkoleniu | Europejski obszar edukacji.

nauczycieli i rozwoju zawodowego w zakresie różnorodności i włączenia społecznego, a także promowania różnorodności w samym zawodzie nauczyciela.

Komisja będzie nadal wspierać reformy w zakresie edukacji włączającej w państwach członkowskich oraz promować równość i włączenie społeczne. Programy takie jak [Erasmus+](#), [Europejski Fundusz Społeczny Plus \(EFS+\)](#) i „[Horyzont Europa](#)” wzmacniają te wysiłki poprzez promowanie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji włączającej, **finansowanie szkolenia nauczycieli, współpracy między szkołami, projektów mobilności edukacyjnej i badań naukowych ukierunkowanych na edukację włączającą.**

Walka z rasizmem poprzez sprzyjającą włączeniu politykę w dziedzinie zatrudnienia, mieszkalnictwa i zdrowia

W obszarze zatrudnienia rasizm i dyskryminacja rasowa stoją na przeszkodzie równości. Osoby ubiegające się o pracę, których nazwiska są postrzegane jako obce, często napotykają przeszkody w dostępie do rynku pracy³⁷, co skutkuje niższym poziomem bezpieczeństwa gospodarczego. [Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego](#) ma na celu wspieranie trwałej integracji migrantów i obywateli UE wywodzących się ze środowisk migracyjnych na rynku pracy i zachęca państwa członkowskie do zwiększania świadomości problemu dyskryminacji przy rekrutacji i w miejscu pracy oraz do wzmocnienia środków służących przeciwdziałaniu dyskryminacji. Zwiększona integracja na rynku pracy jest również ważną dźwignią polityczną służącą rozwiązaniu problemu niedoborów na rynku pracy i zapotrzebowania na umiejętności oraz zwiększaniu konkurencyjności UE.

Komisja pragnie promować różnorodność w zatrudnieniu oraz wspierać miejsca pracy w większym stopniu sprzyjające włączeniu społecznemu i **będzie nadal ściśle współpracować z unijną platformą Kart różnorodności**, aby dzielić się dobrymi praktykami w zakresie inicjatyw na rzecz różnorodności i włączenia społecznego, w tym różnorodności etnicznej. **Platforma ułatwi również dialog i zapewni wskazówki dotyczące na przykład praktyk rekrutacyjnych sprzyjających włączeniu społecznemu.**

Dostęp do godnych warunków mieszkaniowych po przystępnych cenach ma kluczowe znaczenie dla dobrostanu zarówno jednostki, jak i rodziny, oraz dla spójności społecznej. Osoby należące do mniejszości rasowych lub etnicznych często mierzą się z dyskryminacją i barierami na rynku mieszkaniowym, w tym z nierównymi warunkami dla najemców lub nabywców i przeszkodami w dostępie do kredytów. Nieproporcjonalnie często zajmują one przeludnione mieszkania, mieszkają w złych warunkach, doświadczają bezdomności i segregacji³⁸. Wyzwania te mogą być jeszcze bardziej dotkliwe na obszarach wiejskich i oddalonych, charakteryzujących się ograniczonymi możliwościami mieszkaniowymi³⁹ i ograniczoną ofertą usług publicznych.

Aby lepiej zrozumieć, w jaki sposób dyskryminacja stwarza bariery utrudniające dostęp do przystępnych cenowo mieszkań, **Komisja opublikuje badanie na temat dyskryminacji w dziedzinie mieszkalnictwa**, w tym analizę obecnych praktyk krajowych i lokalnych. W ramach realizacji [europejskiego planu na rzecz przystępnych cenowo mieszkań](#) oraz w kontekście przyszłej strategii na rzecz walki z ubóstwem Komisja przedstawi wniosek

³⁷ Susanne Veit, i in., „In your face: a comparative field experiment on racial discrimination in Europe”, [Socio-Economic Review](#).

³⁸ OECD 2025: Monitorowanie i ocena wpływu krajowych planów działania przeciwko rasizmowi.

³⁹ [Sprawozdanie z najważniejszych ustaleń | Seminarium internetowe poświęcone dobrym praktykom: „Mieszkalnictwo na obszarach wiejskich” | Platforma wspólnoty paktu na rzecz obszarów wiejskich.](#)

dotyczący **zalecenia Rady w sprawie zwalczania wykluczenia mieszkaniowego** w celu wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji, które doświadczają niepewnych warunków mieszkaniowych, oraz zapobiegania i przeciwdziałania bezdomności.

[Agenda miejska dla UE](#), międzyrządowa inicjatywa skupiająca podmioty ze wszystkich szczebli sprawowania rządów, oraz [Agenda UE dla miast](#) mają na celu promowanie integracyjnych i zróżnicowanych dzielnic oraz zmniejszanie dysproporcji społecznych i terytorialnych. Ponadto finansowanie z [Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego](#) i EFS+ może odegrać kluczową rolę w poprawie dostępu do wysokiej jakości mieszkań i podstawowych usług dla grup zagrożonych dyskryminacją oraz w opracowywaniu środków przeciwdziałania segregacji⁴⁰.

Kolejnym kluczowym wyzwaniem w walce z rasizmem są różnice w opiece zdrowotnej. Osoby dotknięte rasizmem często mają gorsze wyniki związane ze stanem zdrowia i zgłaszają brak dostępu do wysokiej jakości opieki. Szczególną uwagę należy zwrócić na aspekt płci, ponieważ migrantki mają gorsze wyniki w zakresie cukrzycy oraz zdrowia psychicznego, seksualnego i reprodukcyjnego, a także zgłaszają, że spotykają się z większą dyskryminacją ze strony pracowników służby zdrowia niż migranci płci męskiej⁴¹.

Komisja zachęca państwa członkowskie do zwalczania dyskryminacji rasowej w dziedzinie zdrowia⁴² oraz do kształtowania sprawiedliwej polityki zdrowotnej w drodze współpracy ze społecznościami w celu wspólnego opracowywania usług opieki zdrowotnej. W 2024 r. przedstawiono [unijny pakiet wsparcia na rzecz zwalczania stygmatyzacji](#), a w ramach [Programu UE dla zdrowia](#) Komisja będzie nadal wspierać państwa członkowskie we **wdrażaniu polityki zdrowotnej przeciwdziałającej uprzedzeniom rasowym**, w tym poprzez usprawnienie gromadzenia danych dotyczących równouprawnienia, zgodnie z krajowymi ramami prawnymi.

Uwzględnienie przeciwdziałania rasizmowi w ochronie socjalnej i nagradzanie działań lokalnych

Systemy ochrony socjalnej muszą zapewniać wszystkim skuteczne wsparcie. Jest to równie ważne w dziedzinach, w których osoby należące do mniejszości rasowych lub etnicznych mogą napotykać dodatkowe bariery w dostępie do usług społecznych i możliwości ze względu na oddalenie, brak infrastruktury lub mniejszą liczbę dostawców usług⁴³.

Aby promować **integracyjne podejście do ochrony socjalnej**, Komisja zachęca państwa członkowskie do **uwzględniania sytuacji mniejszości rasowych lub etnicznych** przy opracowywaniu i wdrażaniu polityki przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Co więcej, pierwsza [strategia UE na rzecz walki z ubóstwem](#) będzie miała na celu wyeliminowanie pierwotnych przyczyn ubóstwa i wykluczenia oraz wzmocnienie usług wsparcia, niezależnie od położenia geograficznego.

Ponadto Komisja zachęca państwa członkowskie do realizacji [zalecenia Rady w sprawie europejskiej gwarancji dla dzieci](#), z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, szczególnych niekorzystnych warunków doświadczanych przez dzieci pochodzące ze

⁴⁰ Zestaw narzędzi „Mieszkalnictwo socjalne i nie tylko”.

⁴¹ Równouprawnienie płci a zdrowie w UE: <https://www.saage-network.eu/sites/default/files/media/publication/DS0320880ENN-en.pdf>.

⁴² WHO: Zwalczanie rasizmu strukturalnego i dyskryminacji ze względu na pochodzenie etniczne w dziedzinie zdrowia.

⁴³ Komunikat Komisji Europejskiej pt. „Długoterminowa wizja dla obszarów wiejskich UE”.

środowisk migracyjnych lub należące do mniejszości etnicznych, a także do realizacji [zalecenia Rady w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego](#).

Komisja będzie nadal promować inicjatywy na rzecz różnorodności i włączenia społecznego, takie jak [nagroda „Europejskie Stolice Inkluzywności i Różnorodności”](#), która służy do wyeksponowania dobrych praktyk władz lokalnych na rzecz różnorodnych i integracyjnych środowisk. Aby jeszcze bardziej zachęcić miasta UE do zwalczania rasizmu, **Komisja stworzy kategorię związaną z najlepszą polityką przeciwdziałania rasizmowi**. Będzie ona uzupełnieniem [Europejskiego Miesiąca Różnorodności](#) obchodzonego w maju każdego roku w celu szerzenia wiedzy na temat korzyści płynących ze środowisk i miejsc pracy sprzyjających włączeniu, aby zachęcić wszelkiego rodzaju organizacje do podejmowania konkretnych działań na rzecz wspierania różnorodności.

Komisja:

- przedstawi europejski program dla nauczycieli i szkoleniowców oraz będzie wspierać współpracę szkolną, projekty mobilności edukacyjnej, a także badania koncentrujące się na edukacji włączającej;
- będzie wspierać stosowane przez państwa członkowskie środki na rzecz zatrudnienia, edukacji, kultury i sportu sprzyjających włączeniu społecznemu;
- przeprowadzi badanie na temat sytuacji mieszkaniowej grup zagrożonych dyskryminacją oraz przedstawi zalecenia Rady w sprawie zwalczania wykluczenia mieszkaniowego;
- będzie wspierać państwa członkowskie we wdrażaniu polityki zdrowotnej eliminującej uprzedzenia rasowe, w tym w drodze usprawnionego gromadzenia danych dotyczących równości w ochronie zdrowia, zgodnie z krajowymi ramami prawnymi.

Państwa członkowskie zachęca się do:

- przedstawienia inicjatyw politycznych, które poprawią dostęp osób zmarginalizowanych do kształcenia i szkolenia oraz możliwości zatrudnienia;
- uznania rasizmu za jeden z ogólnych czynników decydujących o ogólnym stanie zdrowia danej osoby i odpowiedniego kształtowania polityki opieki zdrowotnej;
- uwzględnienia sytuacji mniejszości rasowych lub etnicznych przy opracowywaniu i wdrażaniu polityki przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

ROZDZIAŁ IV – WSPIERANIE KLUCZOWYCH PARTNERSTW

Osiągnięcie prawdziwie włączającej i sprawiedliwej UE wymaga przyjęcia podejścia obejmującego całe społeczeństwo oraz aktywnego zaangażowania i współpracy wszystkich zainteresowanych stron: państw członkowskich, instytucji i agencji UE, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, partnerów międzynarodowych, władz regionalnych i lokalnych, sektora prywatnego oraz społeczności narażonych na rasizm. Komisja skonsoliduje współpracę z zainteresowanymi stronami i dopilnuje, aby w procesie kształtowania polityki uwzględniano różne opinie.

Koordinacja walki z rasizmem na szczeblu UE

[Koordynator Komisji Europejskiej ds. przeciwdziałania rasizmowi](#) będzie nadal odgrywał kluczową rolę w pracach nad zwalczaniem wszelkich form rasizmu, ułatwiając

prowadzenie zorganizowanego dialogu ze społecznościami dotkniętymi rasizmem, a tym samym wzmacniając legitymację demokratyczną i chroniąc prawa podstawowe. Koordynator będzie ściśle współpracować z koordynatorem ds. zwalczania nienawiści antymuzułmańskiej, koordynatorem ds. zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego, koordynatorem ds. praw ofiar, a także koordynatorem UE ds. młodzieży.

Skuteczne przeciwdziałanie rasizmowi wymaga znaczącego udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego reprezentujących osoby najczęściej doświadczające rasizmu. **Komisja odnowi [Forum Społeczeństwa Obywatelskiego ds. Przeciwdziałania Rasizmowi](#)** w drodze zaproszenia do wyrażenia zainteresowania **i opracuje roczny program prac w celu ukierunkowania jego działań**. Będzie to okazja do zróżnicowania składu forum poprzez uwzględnienie nowych perspektyw i wiedzy fachowej organizacji krajowych i lokalnych.

Komisja nie tylko prowadzi dialog polityczny z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego na temat przeciwdziałania rasizmowi. Dostrzega też kluczową rolę tych organizacji oraz potrzebę wzmocnienia przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, jak podkreślono w [strategii UE na rzecz społeczeństwa obywatelskiego](#), jako że organizacje społeczeństwa obywatelskiego zajmujące się zwalczaniem rasizmu coraz częściej mierzą się z kampaniami dezinformacyjnymi i regularnymi naciskami. Zgodnie z zapowiedzią **Komisja utworzy szerszą Platformę Społeczeństwa Obywatelskiego, która zapewni regularne i ustrukturyzowane ramy dialogu na temat ochrony i promowania wartości UE**. Pozwoli to zwiększyć odporność organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji zajmujących się zwalczaniem rasizmu.

W celu zagwarantowania, aby wszystkie polityki UE przyczyniały się do walki z rasizmem, Komisja będzie również nadal pracować nad tym, aby kwestia rasizmu, jako część kwestii równości, była uwzględniana w głównym nurcie polityki. Działaniami w tym zakresie kieruje komisarz do spraw równości i wspierają je punkty kontaktowe ds. równości w poszczególnych gabinetach oraz **grupa zadaniowa ds. równości**, w skład której wchodzi koordynatorzy ds. równości ze wszystkich dyrekcji generalnych.

Promowanie przeciwdziałania rasizmowi na szczeblu globalnym

Polityka UE w zakresie przeciwdziałania rasizmowi jest głęboko osadzona w międzynarodowych ramach praw człowieka. UE będzie nadal opowiadać się za powszechną ratyfikacją [Międzynarodowej konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej \(ICERD\)](#), której stronami są wszystkie państwa członkowskie UE, oraz będzie wspierać [deklarację durbańską i program działania](#), globalne ramy ONZ na rzecz zwalczania rasizmu. Zobowiązania te są wzmacniane przez [Europejski Trybunał Praw Człowieka \(ETPC\)](#) i [Europejską Komisję przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji \(ECRI\) Rady Europy](#), która przedstawia ważne zalecenia polityczne i sprawozdania dotyczące poszczególnych krajów. UE nadal odgrywa rolę światowego lidera, wspierając inicjatywy międzynarodowe⁴⁴ z wykorzystaniem wszystkich narzędzi, którymi dysponuje w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa.

Przewiduje się utworzenie międzynarodowego okrągłego stołu w celu pogłębienia współpracy z odpowiednimi organami ONZ i Rady Europy oraz innymi organami wielostronnymi. Inicjatywa ta powinna obejmować regularne dyskusje na temat wdrażania

⁴⁴ Takie jak [Międzynarodowa Dekada Ludności Pochodzenia Afrykańskiego ONZ](#) czy [Światowy Sojusz przeciwko Rasizmowi i Dyskryminacji UNESCO](#).

zaleceń ICERD i ECRI oraz zacieśnienie współpracy ze [specjalnym sprawozdawcą ONZ ds. współczesnych form rasizmu](#).

UE będzie nadal wykorzystywać swoje narzędzia dyplomatyczne i narzędzia w zakresie praw człowieka na szczeblu dwustronnym i wielostronnym do promowania swojej polityki przeciwdziałania rasizmowi i dyskryminacji, w tym we współpracy z partnerami strategicznymi w ramach dialogów dotyczących praw człowieka oraz podczas posiedzeń ministerialnych i szczytów. Za pośrednictwem [Paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego](#) UE zacieśni współpracę w dziedzinie edukacji, kultury i sportu z krajami partnerskimi, wspierając wzajemne zrozumienie i włączenie społeczne. Na szczeblu dwustronnym UE będzie nadal wdrażać swoje [wytyczne dotyczące niedyskryminacji w działaniach zewnętrznych](#) oraz inne wytyczne dotyczące praw człowieka.

Przewidziano również ścisłą współpracę z przedstawicielstwami Komisji w państwach członkowskich i delegaturami UE w państwach trzecich w celu propagowania przeciwdziałania rasizmowi na całym świecie.

UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do wspierania obrońców praw człowieka i organizacji społeczeństwa obywatelskiego na całym świecie, zwłaszcza w ramach [planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji](#), w szczególności w odniesieniu do obrońców praw ludności rdzennej, mniejszości i grup zmarginalizowanych doświadczających dyskryminacji rasowej lub etnicznej. Ponadto UE będzie nadal analizować działania związane z zagranicznymi manipulacjami informacjami i ingerencjami w informacje, które skutkują rozpowszechnianiem treści rasistowskich i szerzeniem nienawiści, a także im przeciwdziałać.

W ramach misji obserwacji wyborów UE będzie nadal monitorować, w jakim stopniu mniejszości rasowe lub etniczne, takie jak mniejszości narodowe i ludność rdzenna, mają prawo i możliwość uczestniczenia w sprawach publicznych i wyborach na równych zasadach⁴⁵.

Jeśli chodzi o kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące do przystąpienia do niej, UE będzie nadal promować stopniowe dostosowywanie się tych krajów do jej przepisów dotyczących zapobiegania rasizmowi i dyskryminacji rasowej oraz zwalczania tych zjawisk. W ramach [corocznego pakietu rozszerzeniowego](#) Komisja będzie nadal monitorować sytuację w zakresie praw człowieka oraz wdrażanie zasady niedyskryminacji i środków zwalczania rasizmu, ksenofobii, przestępstw z nienawiści i nawoływania do nienawiści.

Koordinator ds. zwalczania nienawiści antymuzułmańskiej zorganizuje grupę koordynacyjną, skupiającą państwa członkowskie, instytucje UE, organizacje międzynarodowe, kraje partnerskie i organizacje społeczeństwa obywatelskiego⁴⁶, w celu omówienia najlepszych sposobów zwalczania nienawiści wobec muzułmanów.

Zwalczanie rasizmu na szczeblu krajowym

Wysiłki na rzecz zwalczania rasizmu należy podejmować przede wszystkim na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Komisja będzie wspierać państwa członkowskie poprzez **organizację warsztatów służących wzajemnemu uczeniu się, umożliwiających koordynację polityk krajowych z niniejszą strategią**. Komisja **zaktualizuje i wzmocni mandat grupy ds. wdrażania unijnego planu działania przeciwko rasizmowi na szczeblu**

⁴⁵ Sprawozdania z unijnych misji obserwacji wyborów w latach 2023–2025: [Misje obserwacji wyborów z ramienia UE | ESDZ](#).

⁴⁶ [Komunikat prasowy – Spotkanie koordynacyjne w sprawie zwalczania nienawiści antymuzułmańskiej | Komisja Europejska](#).

krajowym⁴⁷, zachęci wszystkie państwa członkowskie do aktywnego zaangażowania się w jej działania i zaprosi do niej kraje kandydujące do przystąpienia do UE. Za pośrednictwem grupy ekspertów Komisja będzie ułatwiać wymianę dobrych praktyk i organizować dyskusje ekspertów⁴⁸.

Komisja zachęca wszystkie państwa członkowskie do opracowania krajowych planów działania przeciwko rasizmowi i będzie wspierać je w opracowywaniu i wdrażaniu takich planów działania za pośrednictwem programu CERV. **Komisja zachęca również do opracowania lokalnych planów działania przeciwko rasizmowi w regionach, miastach, szkołach i ośrodkach społeczności lokalnych**⁴⁹. Niektóre państwa członkowskie wyznaczyły krajowych koordynatorów odpowiedzialnych za przeciwdziałanie rasizmowi oraz koordynatorów ds. zwalczania nienawiści antymuzułmańskiej i antysemityzmu, aby jeszcze bardziej zwiększyć zaangażowanie i rozliczalność na szczeblu krajowym. Komisja zachęca wszystkie państwa członkowskie do przyjęcia podobnego podejścia.

Wspieranie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania rasizmowi i dyskryminacji

Komisja jest zaangażowana we wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego, oddolnego aktywizmu i rzecznictwa w działaniach przeciwko rasizmowi, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że inicjatywy te otrzymują coraz mniejsze finansowanie⁵⁰. Wsparcia tego udziela głównie za pośrednictwem [programu CERV](#). Kwestie równości i niedyskryminacji uwzględniono również we wniosku Komisji dotyczącym kolejnych [wieloletnich ram finansowych](#) na lata 2028–2034. W ramach nowego programu AgoraEU Komisja zaproponowała budżet w wysokości 3,6 mld EUR na komponent „Demokracja, obywatele, równość, prawa i wartości” (CERV+), co stanowi ponad dwukrotność budżetu programu CERV.

Komisja sprawdza, czy beneficjenci finansowania unijnego przestrzegają wartości UE przy realizacji projektów finansowanych z budżetu Unii, zgodnie z rozporządzeniem finansowym. Przed przyznaniem dotacji przeprowadza rygorystyczne kontrole. Egzekwowanie tych przepisów odbywa się za pośrednictwem [systemu wczesnego wykrywania i wykluczania \(EDES\)](#). Komisja będzie nadal poszukiwać najlepszego sposobu pełnego wykorzystania tego zestawu narzędzi, w tym przy wyborze potencjalnych beneficjentów.

Przy przyznawaniu unijnego finansowania Komisja będzie nadal dopilnowywać, aby państwa członkowskie przestrzegały [horyzontalnych warunków podstawowych](#) dotyczących skutecznego wdrażania i stosowania Karty praw podstawowych, regulowanych [rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów](#). Państwa członkowskie muszą dysponować skutecznymi mechanizmami zapewniającymi poszanowanie praw podstawowych zapisanych w Karcie przy wdrażaniu programów polityki spójności.

W kolejnych wieloletnich ramach finansowych na lata 2028–2034 Komisja proponuje, aby [plany partnerstwa krajowego i regionalnego](#) zawierały solidne zabezpieczenia w celu zapewnienia zgodności z zasadami praworządności i skutecznego stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Państwa członkowskie i Komisja będą musiały podjąć

⁴⁷ Podgrupa Grupy Wysokiego Szczebla ds. Niedyskryminacji, Równouprawnienia i Różnorodności oraz Grupy Wysokiego Szczebla ds. Zwalczania Mowy Nienawiści i Przystępstw z Nienawiści.

⁴⁸ Takie jak [wspólne zasady przewodnie dotyczące krajowych planów działania przeciwko rasizmowi i dyskryminacji rasowej](#).

⁴⁹ [Wspólne zasady przewodnie dotyczące opracowywania krajowych planów działania przeciwko rasizmowi](#).

⁵⁰ [Centrum Polityki Europejskiej 2025: Zabezpieczenie europejskiej przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego](#); [FRA 2024: Podsumowanie kluczowych ustaleń z konsultacji FRA dotyczących przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego obejmujących 2024 r.](#); [Społeczeństwo Obywatelskie Europy 2025: Wkład w roczne sprawozdanie na temat praworządności z 2025 r.](#)

odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne podczas przygotowywania, wdrażania, monitorowania i oceny planów oraz sporządzania sprawozdań w odniesieniu do nich.

Komisja:

- odnowi Forum Społeczeństwa Obywatelskiego ds. Przeciwdziałania Rasizmowi i opracuje roczny program prac w celu ukierunkowania jego działalności;
- zorganizuje warsztaty z udziałem państw członkowskich w celu wsparcia krajowych wysiłków na rzecz zwalczania rasizmu na szczeblu krajowym/regionalnym;
- zaktualizuje i wzmocni mandat grupy ekspertów ds. wdrażania unijnego planu działania przeciwko rasizmowi na szczeblu krajowym oraz zaprosi do niej kraje kandydujące do UE;
- przygotuje utworzenie międzynarodowego okrągłego stołu w celu pogłębienia współpracy z odpowiednimi organami ONZ i Rady Europy oraz innymi organami wielostronnymi;
- zapewni pomoc za pośrednictwem odpowiednich unijnych instrumentów finansowania w celu wspierania projektów i organizacji zajmujących się zwalczaniem rasizmu i dyskryminacji rasowej.

Państwa członkowskie zachęca się do:

- opracowania krajowych planów działania przeciwko rasizmowi i wyznaczenia krajowych koordynatorów ds. przeciwdziałania rasizmowi;
- wsparcia opracowania lokalnych planów działania przeciwko rasizmowi w regionach, miastach, szkołach i ośrodkach społeczności lokalnych.

ROZDZIAŁ V – WZÓR DO NAŚLADOWANIA

Promowanie różnorodności i włączenia społecznego ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia sprawiedliwego i efektywnego miejsca pracy, a także dla przyciągania talentów. Kiedy pracownicy czują się reprezentowani na wszystkich szczeblach, w tym na stanowiskach kierowniczych, wzmacnia to ich poczucie przynależności i pewności siebie. Komisja podtrzymuje swoje zobowiązanie do utrzymania polityki zerowej tolerancji wobec wszelkich form zachowań dyskryminacyjnych.

Promowanie różnorodności w rekrutacji w Komisji Europejskiej

Instytucje UE powinny odzwierciedlać różnorodność etniczną, kulturową i językową Europy. W swojej [strategii zasobów ludzkich](#) Komisja zobowiązała się „dawać przykład w zakresie włączenia i różnorodności”⁵¹, aby lepiej odzwierciedlić różnorodność europejskiego społeczeństwa. Opierając się na wynikach [badania na temat różnorodności, włączenia społecznego i szacunku w miejscu pracy, plan działania na rzecz różnorodności i włączenia społecznego w miejscu pracy \(2023–2024\)](#) zapewnił ramy służące realizacji zobowiązań wynikających ze strategii, a także ukierunkowane działania na rzecz stosowania podejścia zerowej tolerancji wobec wszelkich rodzajów lub form dyskryminacji, w tym ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne. W 2025 r. badanie powtórzono, a jego wyniki posłużą do

⁵¹ [Różnorodność i włączenie społeczne – Komisja Europejska](#).

opracowania zaktualizowanego planu działania na rzecz zwiększenia różnorodności poprzez działania informacyjne i zmienione wytyczne dotyczące rekrutacji.

Ukierunkowane strategie rekrutacyjne mają na celu zwiększenie widoczności i dostępności karier w UE dla grup niedostatecznie reprezentowanych. [Europejski Urząd Doboru Kadr \(EPSO\)](#) wdrożył ukierunkowane strategie informacyjne w celu przyciągnięcia kandydatów ze wszystkich środowisk etnicznych, na przykład poprzez organizację targów różnorodności lub nawiązanie partnerstw z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i organizacjami społeczności lokalnych. W drodze anonimowych i dobrowolnych ankiet przeprowadzonych wśród byłych kandydatów, którzy wzięli udział w konkursach EPSO, zgromadzono dane dotyczące różnorodności w celu zidentyfikowania i rozwiązania wszelkich problemów skutkujących ograniczeniem różnorodności puli kandydatów.

Jeżeli chodzi o program staży Komisji Europejskiej (**Blue Book**), Komisja zastosowała specjalną strategię na rzecz różnorodności i włączenia poprzez opracowanie ukierunkowanych materiałów promocyjnych (np. materiałów rozpowszechnianych w mediach społecznościowych) mających na celu zwiększenie różnorodności kandydatów. Ponadto Komisja dokonuje przeglądu decyzji w sprawie zasad regulujących program staży i rozważa otwarcie staży dla kandydatów, którzy ukończyli kształcenie i szkolenie zawodowe, a także wdrożenie pewnych działań korzystnych dla grup niedostatecznie reprezentowanych.

Aby wspierać kształtowanie polityki opartej na dowodach, również w odniesieniu do własnych zasobów kadrowych, **Komisja będzie nadal gromadzić dane dotyczące równouprawnienia w miejscu pracy** na zasadzie dobrowolności, w sposób anonimowy i zapewniający poszanowanie praw.

Poprawa budowania zdolności

Komisja nadal zapewnia i wspiera programy szkoleń, mentoringu i coachingu dla wszystkich swoich pracowników, w tym dla kadry kierowniczej. Szkolenia na temat nieświadomych uprzedzeń i zachowań etycznych uzupełnia się modułami dotyczącymi uprzedzeń rasowych i mikroagresji. Inicjatywy te mają na celu zwiększenie świadomości, ograniczenie zachowań dyskryminacyjnych i wzmocnienie zdolności Komisji do przeciwdziałania rasizmowi.

W ramach podejmowanych wysiłków Komisja zaktualizowała swoje [ramy przeciwdziałania nękanii](#), aby skuteczniej zająć się wszelkimi formami dyskryminacji w miejscu pracy związanymi z nękaniami na tle rasistowskim lub wszelkimi innymi niewłaściwymi zachowaniami. **Służby zapewniające wsparcie, w tym służby ds. mediacji i doradztwa, główny zaufany doradca i sieć zaufanych doradców udzielają wskazówek i pomocy pracownikom doświadczającym dyskryminacji.** Aby zagwarantować skuteczność ram przeciwdziałania nękanii, Biuro Dochodzeń i Postępowań Dyscyplinarnych zajmuje się również przypadkami dyskryminacji rasowej lub nękania na tle rasowym.

Komisja:

- zaktualizuje w 2026 r. plan działania na rzecz różnorodności i włączenia społecznego w miejscu pracy;
- będzie oferować i wspierać ukierunkowane szkolenia, mentoring i coaching w dziedzinie równości dla wszystkich swoich pracowników;
- zapewni środowisko pracy wolne od dyskryminacji i będzie rygorystycznie wdrażać strategię zerowej tolerancji dla nękania;
- będzie kontynuować wdrażanie ukierunkowanych strategii informacyjnych w celu przyciągnięcia kandydatów ze wszystkich środowisk etnicznych;
- będzie gromadzić dane dotyczące równouprawnienia, w tym za pomocą badań mających na celu monitorowanie różnorodności pracowników i ich doświadczeń w miejscu pracy.

Państwa członkowskie zachęca się do:

- wdrożenia polityki zerowej tolerancji dla nękania w sektorze publicznym;
- systematycznego oferowania wszystkim pracownikom służby cywilnej szkoleń w zakresie różnorodności i przeciwdziałania uprzedzeniom.

PODSUMOWANIE

Niniejsza strategia stanowi decydujący krok w kierunku osiągnięcia prawdziwej Unii równości, w której każdy może żyć, odgrywać wiodącą rolę i rozwijać się bez styczności z rasizmem, zarówno w postaci rasizmu wobec osób czarnoskórych, jak i antycyganizmu, antysemityzmu, rasizmu wobec osób pochodzenia azjatyckiego, czy też nienawiści antymuzułmańskiej. Strategia zapewnia kompleksowe ramy służące zwalczaniu wszelkich form rasizmu, rasizmu interpersonalnego i strukturalnego, dyskryminacji rasowej, przestępstw z nienawiści i przemocy oraz przedstawia konkretne środki, które należy wdrożyć na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.

Przedstawiając niniejszą strategię, Komisja zobowiązuje się do zwalczania rasizmu w sposób całościowy, poprzez włączenie przeciwdziałania rasizmowi do głównego nurtu polityki UE oraz w drodze regularnej współpracy z zainteresowanymi stronami. Osiągnięcie postępów wymaga wspólnego wysiłku na każdym szczeblu. Instytucje i agencje europejskie, państwa członkowskie, władze regionalne i lokalne, organy ds. równości, sektor prywatny i społeczeństwo obywatelskie muszą aktywnie angażować się w te starania i podejmować konkretne działania w tym zakresie.

Rasizm stanowi zaprzeczenie podstawowych wartości, na których opiera się UE, i szkodzi jej spójności społeczno-gospodarczej. Przez zagwarantowanie wszystkim, niezależnie od ich pochodzenia, równego dostępu do równych szans w zakresie edukacji, zatrudnienia i uczestnictwa w życiu społecznym UE umożliwia każdej osobie pełną realizację swojego potencjału. Zróżnicowane i integracyjne środowiska sprzyjają innowacjom, kreatywności i rozwiązywaniu problemów, co ma kluczowe znaczenie dla wzrostu gospodarczego. Ponadto promowanie równości i zwalczanie rasizmu pomaga przyciągnąć inwestycje i talenty, zwiększając zdolność UE do konkurowania na coraz bardziej połączonym i zróżnicowanym globalnym rynku.

Komisja zwraca się do Parlamentu Europejskiego i Rady o wsparcie realizacji tej strategii. Ponadto Komisja wzywa Europejski Komitet Regionów i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny do przeprowadzenia dialogu pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi,

partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim w celu omówienia sposobów osiągnięcia postępów pod względem zwalczania rasizmu.

Komisja będzie monitorować wdrażanie środków przedstawionych w niniejszej strategii i przedstawi sprawozdanie śródkresowe w tym zakresie.